

ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΑΣΤΙΚΟΥ ΠΡΑΣΙΝΟΥ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΠΡΑΣΙΝΗΣ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗΣ

ΜΟΝΑΔΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ
ΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΠΡΑΣΙΝΙΖΩ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΟΥ ΠΡΑΣΙΝΙΖΩ ΤΗ ΓΕΙΤΟΝΙΑ ΜΟΥ

Αραβέλλα Ζαχαρίου, Προϊστ. Μονάδας ΕΠΑΑ, ΥΠΑΝ
aravella@cytanet.com.cy, zachariou.a@cyearn.pi.ac.cy

Ηλ. Ταχ. prasinizo@cyearn.pi.ac.cy
prasinizo.com

**Γιατί το
συγκεκριμένο
πρόγραμμα;**

Εντάσσεται στις βασικές πολιτικές του ΥΠΠΑΝ για να καταστούν τα θέματα του Περιβάλλοντος και της Αειφόρου Ανάπτυξης επίκεντρο της Σχολικής Μονάδας

Συνιστά τμήμα της αναθεωρημένης Στρατηγικής του ΥΠΑΝ για την ΕΑΑ και την Πράσινη Μετάβαση με επίκεντρο την Αειφόρο Ανάπτυξη 2030

Αποτελεί τμήμα των γενικότερων κινητοποιήσεων στην Κύπρο για ενίσχυση του πρασίνου στον τόπο μας

Συνάδει με τις βασικές αρχές για εξωραϊσμό του σχολικού χώρου, με γνώμονα την ποιοτική αναβάθμισή του

Ανταποκρίνεται στο ζητούμενο για ποιοτική αναβάθμιση της εκπαίδευσης μέσα από την εμπειρική και βιωματική ενασχόληση των μαθητών/τριών

Συνάδει με την Παγκόσμια Ατζέντα των Στόχων της Αειφόρου Ανάπτυξης, με έμφαση στους στόχους της ποιοτικής εκπαίδευσης, Αειφόρες Πόλεις και Κοινότητες, Δράση για το Κλίμα, η ζωή στη Γη (δάση και βιοποικιλότητα)

Αποτελεί οργανικό τμήμα της πολιτικής του ΥΠΑΝ για την καθιέρωση της Ολιστικής Σχολικής Προσέγγισης σε όλα τα σχολεία για να καταστούν αειφόρα

Ο σχολικός χώρος και οι κτηριακές υποδομές μέσα από συγκεκριμένες και οργανωμένες πράσινες περιβαλλοντικές παρεμβάσεις μπορούν να καταστούν τμήμα της μαθησιακής διαδικασίας.

Η ενίσχυση του Πράσινου σε τοπικό επίπεδο, ξεκινώντας από το σχολείο και εκτεινόμενο στην Κοινότητα, με στόχο τη βελτίωση του μικροκλίματος, την αύξηση του αστικού πράσινου, την ανάπτυξη του εθελοντισμού, την περαιτέρω ενίσχυση της περιβαλλοντικής συνείδησης, αλλά κυρίως της περιβαλλοντικής δράσης όλων μας, μέσα από συμμετοχικές διαδικασίες αλληλεπιδραστικού τύπου

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η γνωριμία των μαθητών/μαθητριών με τη διαδικασία της δεντροφύτευσης, αλλά και της συντήρησης και διατήρησης των χώρων πρασίνου.

Η σύνδεση των μαθητών/μαθητριών και των λοιπών μελών της σχολικής κοινότητας με το Χώρο και τη Γη και η ανάπτυξη του αισθήματος του ανήκειν, ως βασικής αρχής για την διατήρηση και την προστασία ενός χώρου.

Η συνειδητοποίηση του γεγονότος ότι η δεντροφύτευση και γενικότερα η δημιουργία χώρων πρασίνου, προϋποθέτει, από όλους μας, τη φροντίδα και συντήρησή τους.

Η εξοικείωση των μαθητών/μαθητριών με τεχνικές καλλιέργειας, φροντίδας και περιποίησης των χώρων πρασίνου.

Η ποιοτική αναβάθμιση της σχολικής μονάδας, μέσω της δημιουργίας χώρων πρασίνου, οι οποίοι μπορούν να συμβάλουν στον εξωραϊσμό του σχολικού χώρου, στην υγιή και δημιουργική απασχόληση των μαθητών/μαθητριών, στη δημιουργία χώρων σκίασης και στην ενίσχυση της εκπαιδευτικής διαδικασίας με εμπειρικό και βιωματικό τρόπο.

ΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
ΕΙΝΑΙ
ΠΟΛΥΕΠΙΠΕΔΟΙ ΚΑΙ
ΚΑΛΥΠΤΟΥΝ ΠΕΡΑ
ΑΠΟ ΤΗΝ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ
ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΗΝ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ

Η ανάπτυξη συμμετοχικών δράσεων στο σχολείο και στην κοινότητα οι οποίες μπορούν να συμβάλουν στην βελτίωση της ποιότητας ζωής, μέσα από την ενίσχυση του πράσινου στο σχολείο και στην κοινότητα.

Η ανάδειξη της προσωπικής ευθύνης και την ενεργούς συμμετοχής στα θέματα που άπτονται του περιβάλλοντος και της αειφόρου ανάπτυξης.

Το άνοιγμα του σχολείου στην κοινότητα, η δικτύωση και η συνεργασία με το σύνολο των ενδιαφερομένων μερών στα θέματα που άπτονται του περιβάλλοντος και της αειφόρου ανάπτυξης.

Η ενίσχυση, συστηματοποίηση και ανάδειξη των πρωτοβουλιών που αναλαμβάνονται στα σχολεία για την καλλιέργεια πράσινης συνείδησης και προώθησης ευρύτερα της Εκπαίδευσης για το Περιβάλλον και την Αειφόρο Ανάπτυξη.

Η ανάδειξη του ενεργού και του περιβαλλοντικά εγγράμματος πολίτη μέσα από οργανωμένες παρεμβάσεις στο σχολείο και στην κοινότητα, οι οποίες διέπονται από συστηματικότητα, συνέπεια και συνέχεια.

Η ΕΠΙΤΕΥΞΗ
ΤΟΥΣ
ΠΡΟΥΠΟΘΕΤΕΙ
ΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ
ΚΑΙ ΤΗΝ
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ
ΟΛΩΝ ΤΩΝ
ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΩΝ
ΜΕΡΩΝ

ΣΥΣΤΑΤΙΚΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ/ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

Τα σχολεία «φυτώρια» ανάπτυξης ΠΡΑΣΙΝΟΥ

Μετασχηματισμός των σχολικών αυλών

Υιοθεσία και Φροντίδα του ΠΡΑΣΙΝΟΥ ΧΩΡΟΥ
ΚΑΙ ΟΧΙ ΑΠΛΗ ΔΕΝΤΡΟΦΥΤΕΥΣΗ

Συμμετοχική και Ομαδική Προσπάθεια
(Σχολείο, Σπίτι, Κοινότητα, Κοινωνικοί Εταίροι)

Εθελοντισμός

Σχολική Αυλή

**ΠΟΥ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΓΙΝΟΥΝ ΟΙ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΜΕ
ΠΟΙΟ ΤΡΟΠΟ**

**Αναδιαμόρφωση
Σχολικού Χώρου**

**Περιφράξεις
Σχολείων**

**ΠΟΥ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΓΙΝΟΥΝ ΟΙ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΜΕ
ΠΟΙΟ ΤΡΟΠΟ**

**Σε χώρους
που θα
υποδειχθούν
από τους
Δήμους**

Παρουσίαση του προγράμματος

Ανάρτηση εγκυκλίου στα σχολεία για παρακολούθηση ενημερωτικών συναντήσεων πριν την υποβολή συμμετοχής στο πρόγραμμα

Ηλεκτρονική υποβολή δήλωσης συμμετοχής και εντύπων, στην πλατφόρμα prasinizo.com (1^η Μαΐου 2024-τέλη Ιουνίου 2024, περίοδος υποβολής)

Επιλογή των πρώτων σχολείων στη βάση κριτηρίων που θα τεθούν

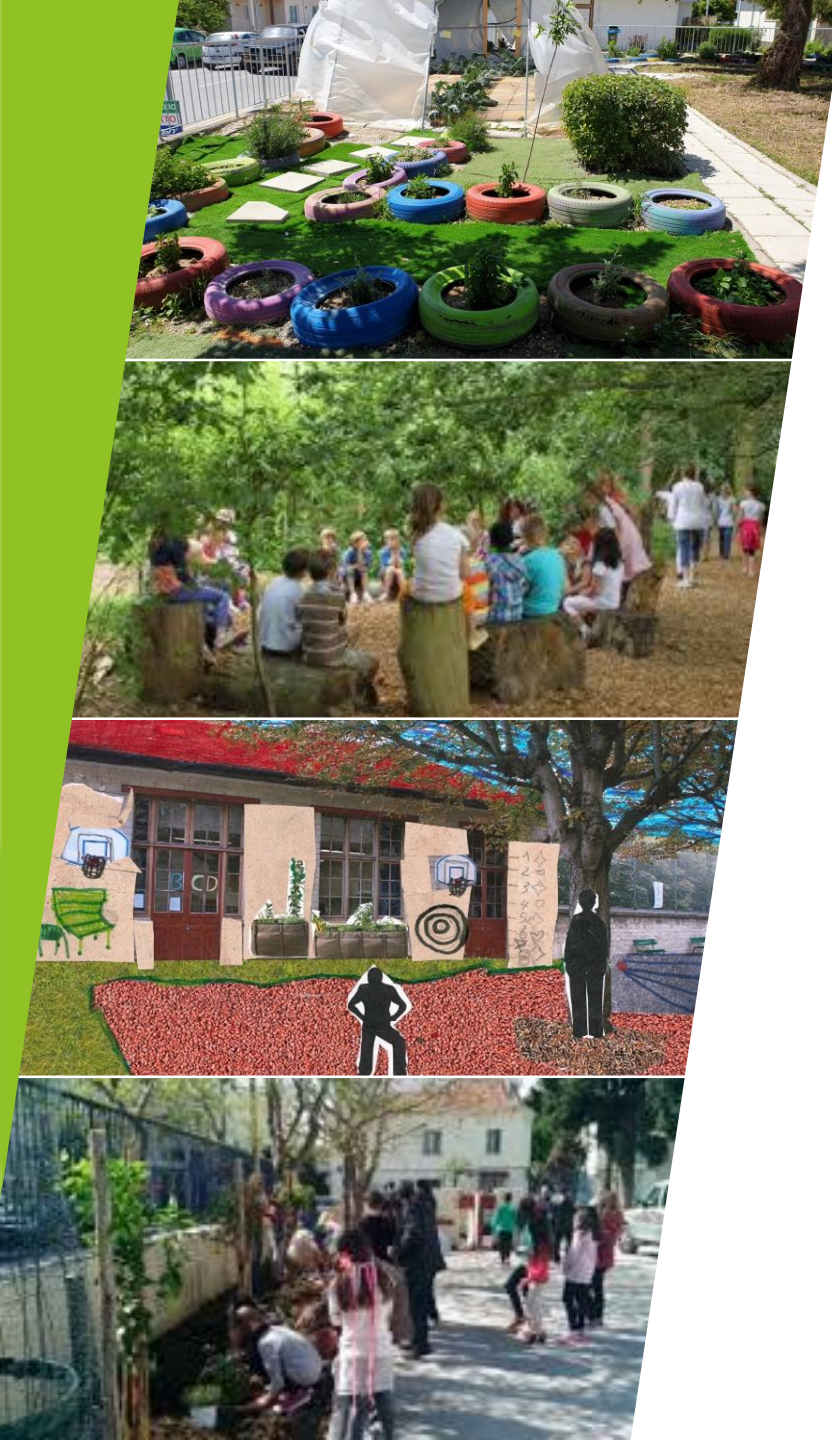
Διεξαγωγή επιμορφωτικών-εκπαιδευτικών συναντήσεων των σχολείων που θα επιλεγούν για να συμμετέχουν

Υλοποίηση του προγράμματος

Προβολή του προγράμματος και επιβράβευση των σχολείων (envirofair), μέρος της πιστοποίησης του αιεφόρου σχολείου, ανάδειξη των καλών πρακτικών

Στάδια Εφαρμογής του προγράμματος

A. Δημιουργία πλάνου τοπιοτέχνησης

Τι πρέπει να λάβετε υπόψη σας:

1. Παιδαγωγική μαθησιακή διαδικασία, η οποία προϋποθέτει την ουσιαστική συμμετοχή των μαθητών/μαθητριών στον ανασχεδιασμό της σχολικής αυλής.

2. Ερωτήματα που πρέπει να λάβετε υπόψη κατά την τοπιοτέχνηση:

- Ποιοι θα εμπλακούν στην τοπιοτέχνηση και με ποιο τρόπο;
- Διασφαλίζεται η συνεργασία του σχολείου και των άλλων εταίρων στη διαδικασία της τοπιοτέχνησης;
- Μέσω ποιων παιδαγωγικών διαδικασιών οι μαθητές/μαθήτριες θα συμμετέχουν στην επιλογή και στη διαμόρφωση του χώρου πρασίνου;
- Με ποιο τρόπο θα διασφαλισθεί ότι η τελική αποτύπωση της τοπιοτέχνησης είναι προϊόν συλλογικής και ουσιαστικής συμμετοχής των μαθητών/μαθητριών με τους άλλους εταίρους;
- Πώς τα παιδιά οραματίζονται τον συγκεκριμένο χώρο;
- Ποια μορφή θα έχει το πράσινο σημείο σας (κήπος με μονοπάτια, παρτέρια, δάσος);
- Τι είδους φυτά θα χρησιμοποιηθούν; Πώς έγινε η επιλογή τους;
- Τι άλλες παρεμβάσεις θέλουν να κάνουν στον πράσινο χώρο;
- Ποιες επιπρόσθετες εργασίες απαιτούνται; Ποια άλλα υλικά και μέσα χρειάζονται;
- Πώς θα διασφαλισθεί ότι η τοπιοτέχνηση εκφράζει το σύνολο της σχολικής κοινότητας και απορρέει από αυτήν;

Α. Δημιουργία πλάνου τοπιοτέχνησης

Επιλογή του χώρου-Πώς θα επιλεγεί;

Ποιοι παράγοντες θα ληφθούν υπόψη για την επιλογή του;

- ▶ Φωτισμός - προσανατολισμός
- ▶ Προστασία από τον άνεμο
- ▶ Αποφυγή φύτευσης μεγάλων δέντρων κάτω από καλώδια, δίκτυα ύδρευσης ή αποχέτευσης
- ▶ Ποιότητα του εδάφους
- ▶ Σημεία στα οποία αναμένεται να γίνει επέκταση των σχολικών εγκαταστάσεων, να μην προτείνονται.
- ▶ Δυνατότητα άρδευσης των σημείων φύτευσης
- ▶ Ασφάλεια των μαθητών/μαθητριών
- ▶ Προσβασιμότητα
- ▶ Οργανική σύνδεση με τη μαθησιακή διαδικασία και τη γενικότερη λειτουργία του σχολείου
- ▶ Δημιουργία πράσινου χώρου λαμβάνοντας υπόψη την υπάρχουσα βλάστηση στον σχολικό χώρο
- ▶ Αισθητικές παρεμβάσεις
- ▶ Το ζητούμενο μας για την επιλογή του χώρου είναι η δημιουργία χώρων πρασίνου και όχι παιδικής χαράς

Α. Δημιουργία πλάνου τοπιοτέχνησης

Πώς θα σχεδιασθεί η αυλή;

1. ΣΧΕΔΙΑ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΤΟΨΗ ΤΗΣ ΑΥΛΗΣ: Σχέδια με την κάτοψη της αυλής. Εάν η αυλή είναι ορθογώνια, μπορούν να αρκεστούν στον υπολογισμό του μήκους και του πλάτους. Εάν είναι πολυγωνική ή έχει ακανόνιστο σχήμα, υπολογίζουν επιπλέον τη διαγώνιο. Μετατρέπουν τα μεγέθη που βρήκαν σε εκατοστά και τα μεταφέρουν σε μια βολική κλίμακα (1/200 περίπου, ανάλογα με το μέγεθος του χαρτιού που διαθέτουν). Με βάση αυτά τα στοιχεία σχεδιάζουν το περίγραμμα της αυλής σε χαρτί προσέχοντας να αφήσουν κενό εκεί που υπάρχουν πόρτες. Η κάτοψη της αυλής είναι έτοιμη και πάνω σε αυτή μπορούν να σχεδιάσουν όλες τις επεμβάσεις που επιθυμούν, χρησιμοποιώντας διάφορα χρώματα.

2. ΜΑΚΕΤΤΑ ΤΗΣ ΑΥΛΗΣ: Για την κατασκευή της μακέτας μπορούν να χρησιμοποιηθούν διάφορα υλικά, όπως χαρτόνι, το οποίο κόβεται εύκολα, είναι άκαμπτο και μπορεί να χρησιμοποιηθεί, τόσο για την αναπαράσταση του δαπέδου, όσο και των τοίχων. Για τα υπόλοιπα τμήματα της αυλής μπορούν να επιστρατευτούν διάφορα υλικά (π.χ. σπίρτα για τα κάγκελα κλπ.). Η διαδικασία που θα ακολουθήσουν οι ομάδες είναι η ίδια με αυτή που περιγράψαμε πιο πάνω για την κάτοψη της αυλής. Η βάση της μακέτας θα αποτελεί το περίγραμμα της αυλής.

Τα σχέδια που θα υποβληθούν δε θα εκφράζουν μια υποθετική αυλή αλλά θα ανταποκρίνονται στις δεσμεύσεις και τους περιορισμούς που επιβάλλει ο συγκεκριμένος χώρος που έχει επιλεγεί για πρασίνισμα

Α. Δημιουργία πλάνου τοπιοτέχνησης

Πώς θα σχεδιασθεί η αυλή;

3. ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ ΤΟΥ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟΥ ΧΩΡΟΥ
ΚΑΙ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΣΕ ΑΥΤΗΝ ΓΙΑ ΑΝΑΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ

4. ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ ΣΧΕΔΙΟΥ ΣΤΟΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΗ

Τι θα υποβάλλεται:

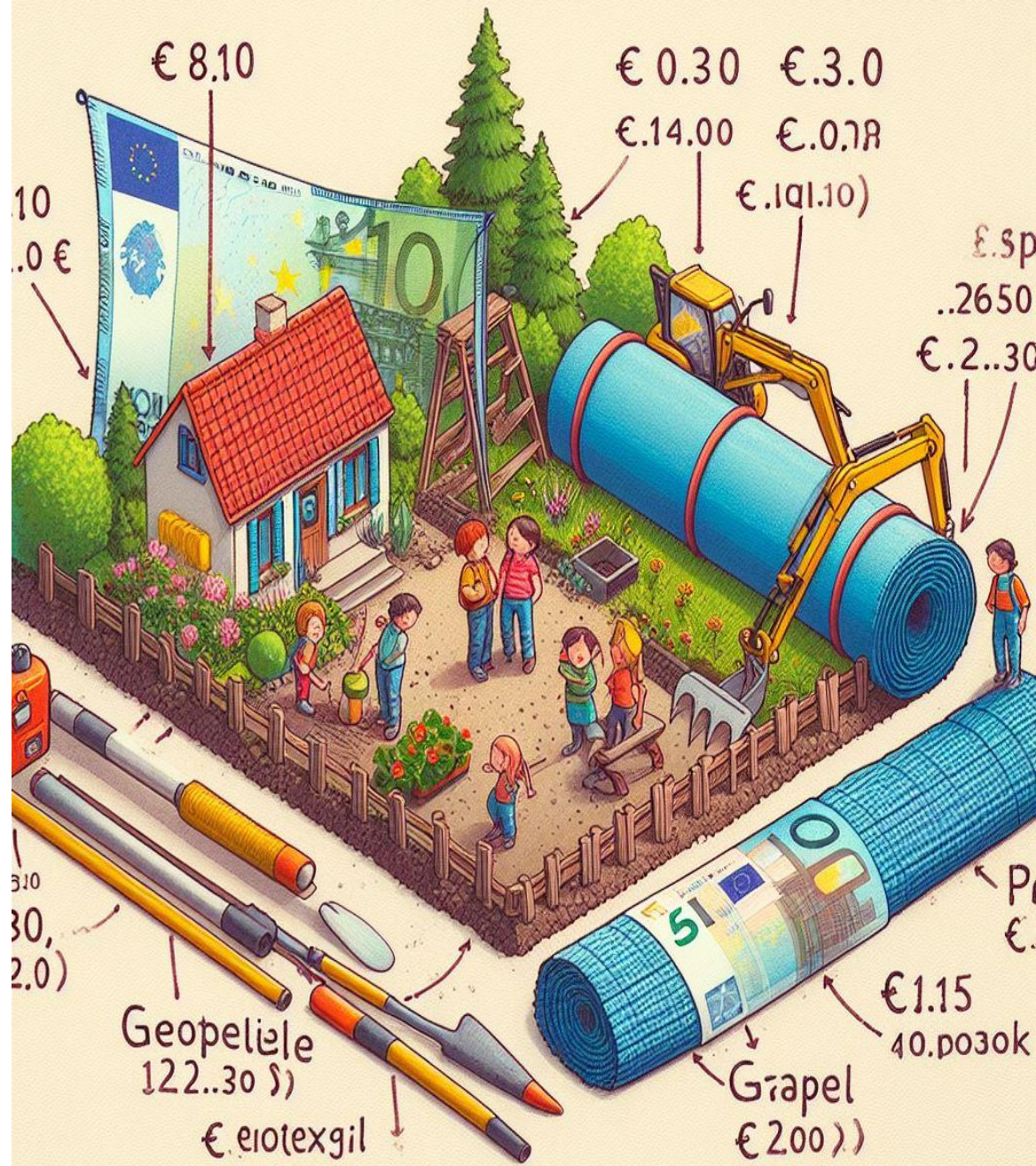
1. Το έντυπο τοπιοτέχνησης στη βάση των ερωτημάτων που τέθηκαν
2. Το σχέδιο της τοπιοτέχνησης
3. Φωτογραφικό υλικό ή ακόμη και φιλμάκι που να αποτυπώνει την πορεία εργασίας σας

Β. Υποβολή πλάνου αναγκών και κοστολόγησης

- Οι ανάγκες που θα απαιτηθούν θα προκύψουν μέσα από τη διαδικασία της διαμόρφωσης του πλάνου τοπιοτέχνησης.
- Αναμένεται για την κοστολόγηση να γίνει έρευνα αγοράς με τη συμμετοχή και επαγγελματιών και των γονέων.
- Μπορεί το κάθε σχολείο, εάν θέλει, να αναζητήσει και χορηγούς.
- Ενδεικτικές ανάγκες:
  - Εργαλεία φύτευσης, κηπουρικής
  - Σύστημα άρδευσης
  - Φυτά
  - Χώμα
  - Χαλίκια
  - Γεώφασμα
  - Πέτρες, Ξυλεία
  - Μικροκατασκευές ή υλικά για μικροκατασκευές
  - Υλικά που απαιτούνται για τη δημιουργία ενός όμορφου χώρου πρασίνου.....

- Για την **Προδημοτική και Δημοτική Εκπαίδευση** το συγκεκριμένο πρόγραμμα μπορεί να αποτελέσει το ζήτημα για το σχεδιασμό της Αειφόρου Περιβαλλοντικής Εκπαιδευτικής Πολιτικής (ΑΠΕΠ) του σχολείου.
- Για **την ΜΓΕ και ΜΤΕΕΚ** η διαμόρφωση πράσινου χώρου μπορεί να πραγματοποιηθεί, ως πρόγραμμα της σχολικής μονάδας.

Γ. Έντυπο Σχεδιασμού του Παιδαγωγικού Πλάνου

- Ποιες πρακτικές τεχνικές δημιουργίας, συντήρησης, αναβάθμισης και εκμετάλλευσης κήπων θα εφαρμόσετε και πώς θα τις ενσωματώσετε στη διδασκαλία σας;

Φύτευση ενδημικών φυτών

Έρευνα για τα ενδημικά φυτά της περιοχής και του τόπου μας και των πλεονεκτημάτων τους έναντι της φύτευσης άλλων φυτών. Δημιουργία φωλιών για την ενίσχυση των πληθυσμών των πουλιών και ξενοδοχείων εντόμων για την ενίσχυση των πεταλούδων, της μέλισσας, κ.λπ.

Κομποστοποίηση

Χρήση ψηφιακών εφαρμογών για την εκμάθηση των μυστικών της κομποστοποίησης και εφαρμογή compost data sensor app.

- Παιδαγωγικές μέθοδοι και τρόποι αξιοποίησης τους

Γ. Έντυπο Σχεδιασμού του Παιδαγωγικού Πλάνου

- Δραστηριότητες αξιοποίησης του χώρου πρασίνου σε σχέση με το Αναλυτικό Πρόγραμμα

Πώς θα αξιοποιηθεί με πρακτικό τρόπο, ο χώρος πρασίνου για τη διδασκαλία επιστημονικών εννοιών, ώστε να καταστεί ζωντανό εργαστήριο; (Φυσικές Επιστήμες/Βιολογία: κύκλος ζωής των φυτών, φωτοσύνθεση, επικονίαση, κύκλος του νερού, αλληλεξάρτηση των ζωντανών οργανισμών, οικοσυστήματα, κ.λπ.)

Πώς επηρεάζει η μορφολογία, το κλίμα και οι καιρικές συνθήκες που επικρατούν σε μια περιοχή την ανάπτυξη των φυτών; (Γεωγραφία: παρατήρηση καιρικών συνθηκών, μέτρηση υγρασίας, θερμοκρασίας κ.λπ.)

Πώς θα καλλιεργηθεί ο σεβασμός και η αγάπη προς το πράσινο και πώς θα αναδειχθεί η σχέση του λαού ιστορικά, κοινωνικά, πολιτιστικά με τα Δάση και εν γένει με τη Μεσογειακή βλάστηση; (Γλώσσα, Λογοτεχνία, Ιστορία: Μελέτη κειμένων, ποιημάτων, ιστορικών πηγών που φανερώνουν τη σχέση του λαού μας με τα Δάση, το πράσινο κ.λπ.)

- Ποιες ικανότητες **STEAME** θα επιδιώξετε να αναπτυχθούν μέσα από την εφαρμογή του προγράμματος;

Γ. Έντυπο Σχεδιασμού του Παιδαγωγικού Πλάνου

- Πώς θα ενημερωθούν τα άτομα που εργάζονται στη σχολική σας μονάδα (εκπαιδευτικοί, γραμματειακό προσωπικό, βοηθητικό προσωπικό, φροντιστές, υπεύθυνα άτομα κυλικείου κ.λπ) σε θέματα που αφορούν τον σχεδιασμό, τη δημιουργία, τη συντήρηση και την εκμετάλλευση χώρων πρασίνου;
- Πώς θα διασφαλισθεί η συμμετοχικότητα και η συνεργασία για την υλοποίηση του προγράμματος (μαθητές, μαθήτριες, εκπαιδευτικοί, γονείς, γραμματειακό προσωπικό, βοηθητικό προσωπικό, υπαλλήλους κυλικείου, φροντιστές, φροντίστριες, γονείς, σύνδεσμος γονέων κ.λπ.) στη δημιουργία, προστασία και συντήρηση των χώρων πρασίνου;
- Πώς θα αξιοποιηθεί η ιστορία και ο πολιτισμός της σχολικής και τοπικής κοινότητας στη διαμόρφωση του χώρου πρασίνου; (κληρονομικοί σπόροι, πολιτιστική σημασία ορισμένων φυτών, παραδοσιακές καλλιεργητικές πρακτικές)
- Πώς θα εμπλέξετε την κοινότητα στη μαθησιακή διαδικασία (κηπουροί, αγρότες, τοπιοτέχνες, τοπικές αγορές, ειδικοί σε θέματα περιβάλλοντος, διαγενεακή γνώση, εκπαιδευτικές επισκέψεις, κ.λπ.), ώστε να εμπλουτίσετε τις γνώσεις και πρακτικές δεξιότητες των μαθητών/μαθητριών στην δημιουργία, καλλιέργεια και συντήρηση κήπου;
- Ποια οφέλη αναμένεται να αποκομίσει η τοπική κοινότητα και η ευρύτερη κοινωνία από τις δραστηριότητες που προτίθεστε να οργανώσετε (διάχυση της γνώσης για οργανική γεωργία, καμπάνιες ενημέρωσης, διασύνδεση με τη βιομηχανία, επιχειρηματικότητα, επανασύνδεση ανθρώπου-φύσης, κ.λπ);

Δ. Έντυπο Ετοιμασίας Πλάνου Συντήρησης του Χώρου

- Το πλάνο συντήρησης του πράσινου σημείου αποσκοπεί στο να διασφαλίσει ότι το κάθε σχολείο θα καταρτίσει οργανωμένα και μέσα από παιδαγωγικές διαδικασίες ένα **πρόγραμμα δραστηριοτήτων για τη συντήρηση, την προστασία και τη διατήρηση του χώρου πρασίνου μακροπρόθεσμα.**
- Το πλάνο συντήρησης αναμένεται να είναι **προϊόν συλλογικής διαδικασίας**, συν-απόφασης και δέσμευσης όλων των εμπλεκομένων φορέων.
- Το πλάνο συντήρησης **αφορά όλες τις εποχές του χρόνου**, συμπεριλαμβανομένου και των θερινών διακοπών του σχολικού έτους.

1. Φυτά
2. Έδαφος
2. Πότισμα
3. Αποτελεσματική χρήση του νερού
4. Φυσική και ολοκληρωμένη διαχείριση παρασίτων
5. Κλάδεμα
6. Διαχείριση κλαδεμάτων
7. Προστασία του χώρου από βανδαλισμούς
8. Συνεργασίες

Κριτήρια επιλογής των σχολείων

1.Γεωγραφική αντιπροσώπευση

1.Πληρότητα σχεδίου τοπιοτέχνησης

1.Πληρότητα παιδαγωγικού πλάνου και συμμετοχής των παιδιών από τη φάση της τοπιοτέχνησης μέχρι και την υλοποίηση, τη φροντίδα και τη συντήρηση των χώρων πρασίνου

1.Πληρότητα πλάνου συντήρησης, φροντίδας και βιωσιμότητας

1.Εκτίμηση δαπάνης

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ ΜΕ ΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ:

Είναι πρόγραμμα:

1. Συνεργασίας
2. Ομαδικότητας
3. Κοινής προσπάθειας
4. Συν-ευθύνης
5. Συν-απόφασης
6. Κοινής φροντίδας και διατήρησης

ΠΩΣ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΝ ΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ;

- Η συμμετοχή του κάθε σχολείου είναι **εθελοντική**.
- Το κάθε σχολείο μπορεί να **συμμετέχει με όλες τις τάξεις ή με κάποιες** από αυτές.
- Το κάθε σχολείο θα καταρτίσει το **πρόγραμμα δραστηριοτήτων** του αναφορικά με τη δημιουργία του χώρου πρασίνου, όπως επίσης και τις **αρμοδιότητες** που θα αναληφθούν από κάθε τάξη για τη συντήρηση και τη φροντίδα του χώρου πρασίνου (πότισμα, ξεχόρτισμα, ασθένειες φυτών, καταγραφή της πορείας προόδου του χώρου, πινακίδες, φύλαξη εργαλείων, κ.λπ.).
- Το κάθε σχολείο καλό είναι να δημιουργήσει τη **συντονιστική ομάδα πρασίνου** αποτελούμενη από τα παιδιά, εκπαιδευτικούς, γονείς, εκπρόσωπο της σχολικής εφορείας, επαγγελματίες, εθελοντές κ.λπ., για τη δημιουργία, συντήρηση και φροντίδα του χώρου πρασίνου.

ΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΛΗΦΘΕΙ ΥΠΟΨΗ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΠΡΑΣΙΝΟΥ

- **Τήρηση κανόνων ασφαλείας** (π.χ. δημιουργία ή αξιοποίηση οδηγού, αν υπάρχει) με βασικούς κανόνες που χρειάζεται να τηρούνται για τη δεντροφύτευση και τη δημιουργία χώρων πρασίνου.
- **Πληροφόρηση** της εκπαιδευτικής κοινότητας και όλων των εμπλεκομένων αναφορικά με το πώς δημιουργούνται και πώς συντηρούνται οι χώροι πρασίνου.
- **Πρόνοια για τη συντήρηση** και φροντίδα των χώρων πρασίνου κατά τους μήνες που τα **σχολεία** είναι **κλειστά**.
- Στήριξη των σχολείων από το σύνολο των **κοινωνικών εταίρων**.
- Οι ανάγκες που θα απαιτηθούν από το κάθε σχολείο και η προσπάθεια κάλυψής τους.

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Φεβρουάριος 2024
εγκύκλιος για
συμμετοχή στα
σεμινάρια

Μάρτιος 2024
διεξαγωγή
ενημερωτικών
συναντήσεων

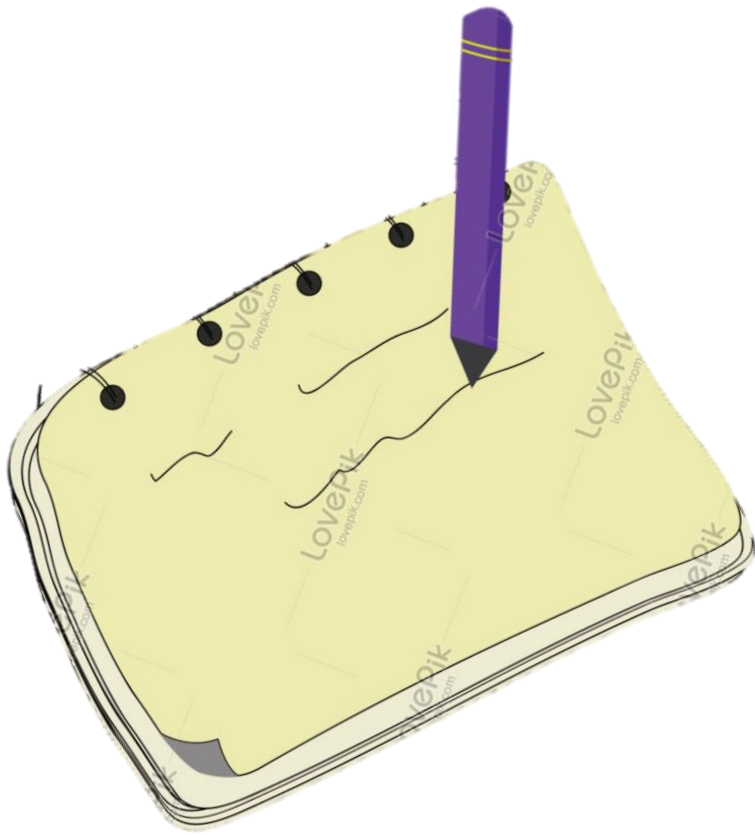
Απρίλιος-Ιούνιος 2024
προπαρασκευαστική
περίοδος για
ετοιμασία για
(υποβολή της αίτησης
παιδαγωγική
διαδικασία)

Ιούλιος - Αύγουστος
2024 αξιολόγηση των
αιτήσεων

Σεπτέμβριος
ανακοίνωση των
επιλέξιμων που
χρηματοδοτήθηκαν

Οκτώβριος 2024
έναρξη υλοποίησης του
προγράμματος

Προϋπολογισμός του έργου
για τη χρονιά 2024: €300.000

ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

1. Το πρόγραμμα έχει εφαρμοσθεί πιλοτικά πριν οριστικοποιηθεί
2. Η συμμετοχή του κάθε σχολείου είναι τριετής
3. Στόχος είναι 30 σχολεία κάθε χρόνο μέχρι να εισαχθούν όλα στο πρόγραμμα
4. Την εποπτεία την έχει η Μονάδα ΕΠΑΑ με συντονιστικά Κέντρα ανά Επαρχία τα ΚΠΕ
5. Η οικονομική υποστήριξη του κάθε σχολείου θα γίνεται μετά την επιλογή του για συμμετοχή του στο πρόγραμμα. Η οικονομική απόδοση θα γίνει σε δύο φάσεις στις σχολικές εφορείες και μετά την υποβολή των σχετικών δικαιολογητικών.
6. Η οικονομική υποστήριξη του κάθε σχολείου είναι για τρία χρόνια
7. Σχολεία τα οποία δεν ανταποκρίνονται στους στόχους του προγράμματος στη βάση των υποβληθέντων πλάνων τους θα αποκλείονται από το πρόγραμμα για τα επόμενα χρόνια και θα ζητηθεί επιστροφή μέρους της οικονομικής στήριξης.
8. Το πρόγραμμα θα αξιολογείται κάθε τέλος του χρόνου, από ερευνητική ομάδα που θα συσταθεί για το σκοπό αυτό από τη Μονάδα ΕΠΑΑ και Πανεπιστήμια που δραστηριοποιούνται στο πεδίο αυτό.

Α΄ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΓΕΡΟΣΚΗΠΟΥ

Δημιουργία

Περιβαλλοντικής Γωνίας

Περιβαλλοντικό Πρόγραμμα

«ΠΑΙΖΩ ΚΑΙ ΑΝΑΚΑΛΥΠΤΩ
ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΤΟΝ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ
ΜΑΣ»

Διαμόρφωση του χώρου

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 6: ΒΟΤΑΝΟΚΗΠΟΣ (7 Λεπτά)

1. Στο βοτανόκηπο υπάρχουν κάποια είδη βοτάνων και αρωματικών που συναντούμε συχνά στην κυπριακή φύση αλλά και στις αυλές των σπιτιών μας.

Παρατηρήστε τις φωτογραφίες και εντοπίστε στο βοτανόκηπο ποιο φυτό είναι και γράψτε κάτω από κάθε φωτογραφία το όνομα του.

2. Στο κουτί που έχετε μπροστά σας, βρίσκονται μπουκαλάκια με βότανα σε αποξηραμένη μορφή. Παρατηρήστε τα και μυριστείτε τα. Προσπαθήστε να εντοπίσετε ποιο βότανο από αυτά που γνωρίζετε προηγουμένως, κρύβεται στο κάθε μπουκαλάκι. Γράψτε εδώ το όνομα κάθε βοτάνου.

Δημοτικό Λιβαδιών ΚΒ

Δημιουργία βοτανόκηπου και
λαχανόκηπου

Αξιοποίηση θερμοκηπίου

Πριν την παρέμβαση

Μετά την παρέμβαση

- Δημιουργία σημείων ξεκούρασης με χρήση παλέτων
- Ποικιλία αρωματικών φυτών

ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΤΡΙΩΝ ΙΕΡΑΡΧΩΝ

ΦΑΡΜΑΚΕΙΟ
ΑΝΟΙΚΤΟ
alcan

Λαχανόκηπος

Δημοτικό Λιβαδιών ΚΒ

Δημοτικό Ορόκλινης

Δημιουργία
κήπου
περιμετρικά
του γηπέδου
του σχολείου.

Δημιουργία
σκιερών
χώρων με
αναρριχητικά
φυτά.

Δημιουργία
χώρων
ξεκούρασης.

Δημοτικό Αγίου Επιφανείου Ορεινής

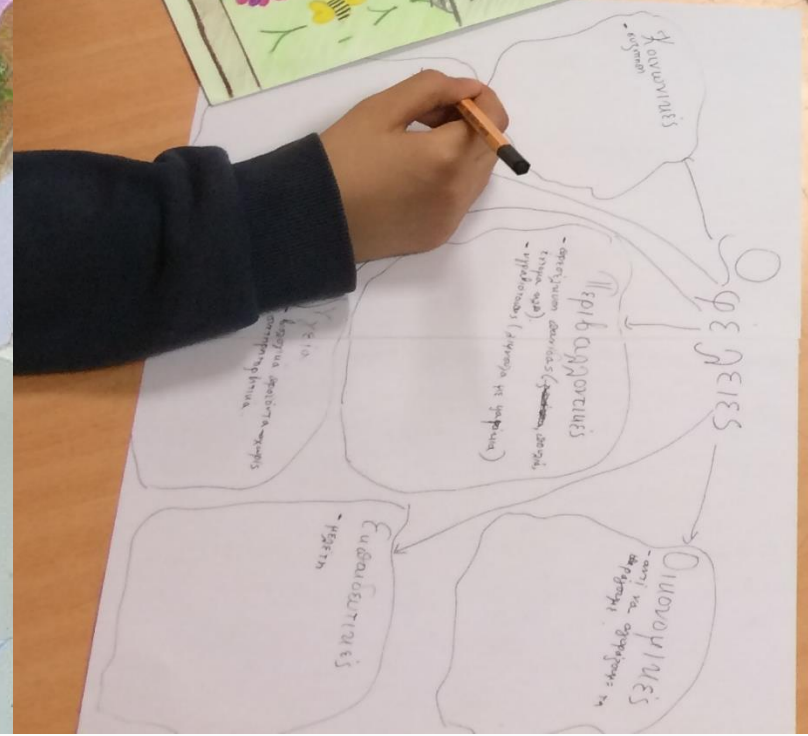

Α' Δημοτικό Μακεδονίτσας

Πράσινη οροφή

Σχεδιασμός, Ανάπτυξη, Υλοποίηση

Α' Δημοτικό Μακεδονίτσας

Πράσινη οροφή

Σχεδιασμός, Ανάπτυξη, Υλοποίηση

ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΑΣΤΙΚΟΥ ΠΡΑΣΙΝΟΥ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΠΡΑΣΙΝΗΣ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗΣ

ΜΟΝΑΔΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ
ΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΠΡΑΣΙΝΙΖΩ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΟΥ ΠΡΑΣΙΝΙΖΩ ΤΗ ΓΕΙΤΟΝΙΑ ΜΟΥ

Αραβέλλα Ζαχαρίου, Προϊστ. Μονάδας ΕΠΑΑ, ΥΠΑΝ
aravella@cytanet.com.cy, zachariou.a@cyearn.pi.ac.cy

Ηλ. Ταχ. prasinizo@cyearn.pi.ac.cy
prasinizo.com

